

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

КЗО «ДНРЦ №1» ДОР»

від 30.08.2021 протокол №1



ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗО «ДНРЦ №1» ДОР»

Від 31.08.2021 № 45

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ КЗО «ДНПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР №1» ДОР»

1. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в КЗО «ДНРЦ №1» ДОР» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, наказу МОН №17 від 09.01.2019 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів середньої освіти», наказу МОН від 30.11.2020 «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти», наказу ДСЯОУ №01-11/71 від 30.11.2020 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти», ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT), Положення про навчально-реабілітаційний центр, Статуту КЗО «ДНРЦ №1» ДОР» та інших нормативних документів.

ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT) визначає принципи управління якістю, які можна взяти за основу, формуючи внутрішню систему якості освіти КЗО «ДНРЦ №1» ДОР» (далі - Центру):

- ✓ Орієнтація на замовника (батьків або законних представників дітей), завоювання їхньої довіри. Розуміння поточних і майбутніх їхніх потреб сприятиме сталому успіху Центру.
- ✓ Єдність призначеності та напрямків розвитку Центру і створення умов для задіяння усіх працівників до досягнення цілей Центру у сфері якості освіти (інформування працівників про місію ЗДО, бачення, стратегію, політики та процеси; створення та підтримання спільних цінностей, справедливості та етичних моделей поведінки; формування культури довіри та чесності; заохочення до зобов'язання щодо якості в масштабі всього Центру тощо).
- ✓ Взаємопов'язаність процесів діяльності Центру, які функціонують як цілісна система.
- ✓ Зорієнтованість на поліпшення показників освітнього процесу, підвищення задоволеності батьків або законних представників дітей; підвищення здатності прогнозувати внутрішні та зовнішні ризики й можливості, а також реагувати на них.
- ✓ Прийняття рішень на підставі фактичних даних та розуміння причинно-наслідкових зв'язків та можливих непередбачених наслідків.
- ✓ Керування стосунками зі всіма своїми зацікавленими сторонами, щоб оптимізувати їхній вплив на дієвість спеціального корекційного освітнього процесу в Центрі.

Внутрішня система якості освіти дає можливість Центру:

- ✓ підвищувати якість освітніх послуг і забезпечувати довіру до результатів навчання;
- ✓ створювати умови навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;
- ✓ отримувати постійний зворотній зв'язок від учасників освітнього процесу щодо якості освіти, відзначати успішні практики та вчасно реагувати на виявлені проблеми;
- ✓ приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності;
- ✓ постійно вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання вихованців та учнів, педагогічну діяльність, управлінські процеси закладу освіти;
- ✓ забезпечити прозорість діяльності Центру і готовність до змін в інтересах учасників освітнього процесу.

Згідно Закону України «Про освіту» (частина третя статті 41) внутрішня система забезпечення якості освіти в НРЦ має наступні основні складові:

- ✓ Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.
- ✓ Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.
- ✓ Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.
- ✓ Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.
- ✓ Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.
- ✓ Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти.
- ✓ Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.
- ✓ Корекційне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування.

2. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

Основна мета стратегії (політики) забезпечення якості освіти — гарантія якості спеціальної корекційної освіти та формування довіри суспільства до освітньої діяльності КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР».

Стратегія (політика) забезпечення якості освіти Центру орієнтована на забезпечення:

- ✓ створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини з інтелектуальними (складними) порушеннями, її базових якостей;
- ✓ відповідності результатів навчання учнів з ООП державним стандартам освіти;
- ✓ справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів з ООП, а також професійної діяльності педагогічних працівників;
- ✓ партнерства у розвитку, навчанні та вихованні дітей, а також професійній взаємодії;
- ✓ недискримінації, запобігання та протидії булінгу (цькуванню);
- ✓ академічної доброчесності під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;
- ✓ прозорості та інформаційної відкритості діяльності закладу освіти;
- ✓ умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій учнів з інтелектуальними (складними) порушеннями розвитку;
- ✓ забезпечення академічної свободи педагогічних працівників.

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- ✓ принцип процесного підходу, що розглядає діяльність Центру як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених КЗО «ДНРЦ№1» ДОР» стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через планування, організацію, мотивацію та контроль;
- ✓ принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- ✓ принцип безперервності, зумовлений необхідністю постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на всіх етапах процесу підготовки випускника Центру;
- ✓ принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- ✓ принцип компетентнісного підходу до формування мети, змісту та результатів навчання;
- ✓ принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості корекційного освітнього процесу.

Процедури і заходи Стратегії забезпечення якості освіти:

- ✓ удосконалення планування освітньої діяльності Центру;
- ✓ підвищення якості знань здобувачів освіти з ООП;
- ✓ посилення кадрового потенціалу Центру та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- ✓ забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- ✓ розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- ✓ забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- ✓ створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в Центрі є:

- ✓ якість спеціальної освіти;
- ✓ рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості спеціальної освітньої діяльності;
- ✓ якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок вихованців та учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Моніторинг якості освіти:

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться КЗО «ДНРЦ №1» ДОР» (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- ✓ здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в Центрі;
- ✓ створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- ✓ аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації корекційного навчання;
- ✓ створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації дітей з інтелектуальними (складними) порушеннями розвитку і педагогів;
- ✓ прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в Центрі.

Предмет моніторингу.

Предметом моніторингу є саме якість освітнього процесу в Центрі.

Об'єкти моніторингу.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в НРЦ, що включає кілька рівнів:

- ✓ здобувач освіти;
- ✓ вчитель-дефектолог;
- ✓ вихователь;
- ✓ вчитель-логопед;
- ✓ практичний психолог;
- ✓ соціальний педагог;
- ✓ батьки та ін.

Суб'єкти моніторингу.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- ✓ директор КЗО «ДНРЦ №1» ДОР О.А.Шум;
- ✓ служба внутрішнього моніторингу якості освіти;
- ✓ органи самоврядування (педагогічні працівники, батьки здобувачів освіти);
- ✓ Дніпропетровська обласна рада;
- ✓ громадськість т ін.

Форми та методи моніторингу.

Основними формами та показниками моніторингу є:

- ✓ самооцінювання власної діяльності педагогами, адміністрацією Центру;
- ✓ внутрішня оцінка діяльності адміністрацією Центру, керівниками методичних об'єднань, колегами, батьками (відвідування та аналіз відкритих занять в дошкільному відділенні, відкритих уроків в спеціальній школі, контрольних робіт, корекційних занять, виховних заходів, тощо.)
- ✓ аналіз рівня успішності дітей з інтелектуальними (складними) порушеннями розвитку;
- ✓ аналіз результативності працевлаштування випускників Центру.

Критерії моніторингу:

- ✓ об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу з ООП);
- ✓ систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- ✓ відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- ✓ надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- ✓ гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати моніторингу:

- ✓ отримання результатів стану спеціального корекційного освітнього процесу в Центрі;
- ✓ покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- ✓ Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах Центру.
- ✓ Дані моніторингу використовуються для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорі, педагогічних радах, тощо.
- ✓ За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Система контролю якості освітнього процесу в закладі також включає:

- ✓ Самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості;
- ✓ Контроль якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;
- ✓ Контроль якості реалізації навчальних (освітніх) програм.

3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- ✓ академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- ✓ самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- ✓ фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- ✓ фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- ✓ списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- ✓ обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- ✓ хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- ✓ необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- ✓ надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- ✓ вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- ✓ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- ✓ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені Положенням про

академічну доброчесність учасників освітнього процесу КЗО «ДНРЦ №1» ДОР».

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ✓ ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- ✓ особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- ✓ знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- ✓ оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Реалізація компетентнісного підходу до змісту освіти дітей з різним рівнем порушень інтелектуального розвитку полягає у максимальному урахуванні можливостей їхнього психофізичного розвитку та особливостей опанування ними навчальним матеріалом. Освітній процес переорієнтовано в напрямі формування ключових та життєвої компетентностей учнів, тобто на перший план виходять методи і форми оцінювання, які зосереджуються насамперед на тому, що учні знають та вміють робити, як вони вміють використовувати набуті знання в практичній життєдіяльності.

Оцінювальна діяльність здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя-дефектолога, учнів та їхніх батьків або інших законних представників (далі – батьки). Основними функціями оцінювання є мотиваційна, діагностична, коригувальна, розвивальна, навчальна, виховна, соціальна.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів враховують:

- ✓ нові тенденції оцінювання школярів у закладах загальної середньої освіти відповідно до Концепції НУШ (відміна бальної системи оцінювання у 1-3 класах);
- ✓ компетентнісний та особистісно-орієнтований підхід у процесі вивчення досягнень учнів;

- ✓ критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку як основи моніторингу динаміки розвитку навчальної діяльності школярів;
- ✓ наступність навчання (узгодження загальних позицій оцінювання в початковій та старшій школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку);
- ✓ критерії оцінювання для виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень на основі опанування змісту навчальних програм за предметами.

Об'єктом оцінювання у дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня, є позитивна динаміка особистісного розвитку кожної дитини по відношенню до її попередніх індивідуальних досягнень та рівня сформованості адаптаційних умінь. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального матеріалу та індивідуальними особливостями розвитку учнів зазначеної категорії. Також засобом для оцінювання можуть бути технічні засоби навчання, засоби допоміжної та альтернативної комунікації.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-3 класів з порушеннями інтелектуального розвитку у початковій школі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктивних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання.

Здійснення формувального (поточного) оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня з ООП. Воно розпочинається з перших днів навчання і триває постійно.

Формувальне оцінювання мотивує і надихає дитину на навчальну діяльність, вияв власних здобутків та сприяти формуванню навичок застосування знань і умінь при виконанні практико-орієнтованих завдань.

Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів з ООП здатності оцінювати (під керівництвом педагога) власний прогрес. Для організації самоконтролю використовуються різноманітні листки оцінювання, оформлені у цікавий для дітей спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи орієнтує їх на успіх, підтримує й надихає на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання:

- ✓ Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.
- ✓ Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.
- ✓ Забезпечення активної участі учнів у процесі оцінювання.
- ✓ Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).
- ✓ Коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Формувальне оцінювання дає можливість вчителю, відстежуючи рух дитини з ООП до навчальних цілей, здійснити коригування освітнього процесу на ранніх етапах, а учневі – усвідомити відповідальність за своє навчання. Оцінка діяльності учнів має бути позитивною. У випадку невдач або непосильності певної роботи для конкретного учня доцільно запропонувати йому легше завдання, аби оцінити й підтримати зусилля.

Підсумкове оцінювання результатів навчання має місце лише в кінці навчального року і проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Форми і види перевірок для проведення завершального оцінювання учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів.

Облік результатів підсумкового оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень дитини з ООП, фіксується учителем у свідоцтві досягнень.

Для оцінювання учнів пропонується рівнева система: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги і постійної допомоги вчителя».

Характеристика особистих досягнень	Має значні успіхи	Демонструє помітний прогрес	Досягає результату з допомогою вчителя	Потребує значної уваги і постійної допомоги вчителя
Виявляє інтерес до навчання				
Активно працює на уроці				

Ставить запитання про нове, незрозуміле				
Виявляє старанність у навчанні				
Працює зосереджено				
Виявляє самостійність у роботі				
Доброзичливо ставиться до оточуючих				
Співпрацює з іншими дітьми				
Вирішує конфлікти мирним шляхом				
Знаходить успішні шляхи вирішення проблем				
Дотримується правил поведінки під час уроку, гри, відпочинку				
Бере відповідальність за свої дії				
Українська мова, мова корінних народів та національних меншин (мова навчання)				
Уважно слухає і розуміє повідомлення,				

Відповідає на запитання за змістом прослуханого (показує малюнки до тексту);				
Дотримується мовленнєвого етикета в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням)				
Знає літери алфавіту, читає (складами /словами); <i>робить спроби</i> читати прості речення за допомогою вчителя.				
Виявляє інтерес, позитивне ставлення до книжки, <i>називає</i> своїх улюблених літературних героїв.				
Списує по складах з проговорюванням прочитані слова\				

прості речення.				
Пише під диктування букви/склади.				
Математика				
Додає та віднімає числа у межах 10 (20)				
Лічить об'єкти й записує числа у межах 10 (20)				
Порівнює множини та числа у межах 10				
Розв'язує прості арифметичні задачі на знаходження суми, різниці двох чисел				
Розв'язує прості арифметичні задачі на збільшення та зменшення числа на кілька одиниць.				
Орієнтується у просторі, має уявлення (пояснює) про розташування предметів				
Визначає геометричні форми предметів				

Вимірює довжини об'єктів за допомогою лінійки				
Я досліджую світ				
Цікавиться темами, що вивчаються, інтерес до навколишнього світу				
Розповідає про себе, свою сім'ю, місце проживання, школу, клас				
Дотримується правил поведінки в громадських місцях, на природі				
Дотримується правил безпеки під час різних видів діяльності				
Встановлює найпростіші взаємозв'язки в живій і неживій природі				
Проводить найпростіші спостереження і дослідження у навколишньому світі				
Технології				
Виявляє інтерес до до уроків				

трудового навчання, до праці				
Дотримується правил безпечної поведінки, організації робочого місця на уроці під час різних видів трудової діяльності				
Виконує окремі технологічні операції (дії) за зразком та інструкцією вчителя				
Належним чином користується матеріалами та інструментами				
Планує дії та виготовляє виріб за зразком				
Мистецтво				
Висловлює власне ставлення щодо мистецьких творів				
Охоче бере участь у спільних справах				
Відтворює прості ритми				
Ініціює власні ідеї в художні образи				

Створює художні образи різними доступними засобами				
Фізична культура				
Виявляє інтерес та звичку до занять фізичною культурою				
Вміє підготуватися до уроку фізичної культури				
Орієнтується в спортивному залі, в роздягальні та на спортивному майданчику				
Дотримується основних правил поведінки, гігієни та безпеки на уроці фізичної культури				
Виконує фізичні вправи та прості поєднання фізичних вправ				
Бере участь у рухливих іграх				
Здійснює взаємодію з іншими учнями під час виконання завдань учителя				
Узгоджує фази дихання з				

виконанням фізичної вправи				
Прикладає зусилля для покращення результату своїх дій				

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня у 4 класі може здійснюватись бально (за рішенням педради Центру) з основних предметів інваріантної складової.

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо.

Об'єктами оцінювання учнів у процесі вивчення основних навчальних предметів є передусім структурні компоненти його навчальної діяльності, а саме: змістовий, операційно-організаційний, емоційно-мотиваційний.

Враховуючи особливості навчальної діяльності учнів спеціальної школи, тематична оцінка здійснюється за результатами поточного оцінювання. При цьому поточне оцінювання виконує діагностико-коригуючу, стимулюючу функції. Кожному рівню навчальних досягнень відповідає своя шкала диференційованих балів (див. розділ 2 та таблиці навчально-методичного посібника «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку» авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О та ін.)

Застосування оцінювання сприятиме підтриманню бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; оптимальному темпу здобуття освіти учнів; формуванню в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін; формуванню самоконтролю та саморегуляції навчальної діяльності як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху; забезпеченню постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями

навчального матеріалу; здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, спрямованої на виконання завдань Концепції «Нова українська школа» та реформування змісту освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові компетентності, які повинні сформуватися в учнів з інтелектуальними (складними) розвитку:

- ✓ володіння державною мовою; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- ✓ можливість спілкуватися рідною мовою (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- ✓ математична компетентність, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- ✓ компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- ✓ соціально-трудова компетентність, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- ✓ екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;
- ✓ інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- ✓ навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції в суспільство;
- ✓ громадянські та соціальні компетентності, що передбачають вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- ✓ культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- ✓ основи фінансової грамотності, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є наступні вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Життєва компетентність є інтегрованим результатом освітнього процесу учнів із порушеннями інтелектуального розвитку та проведеної з ними корекційно-розвиткової роботи.

Принципи здійснення оцінювання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку:

- ✓ систематичності та послідовності, зумовлених необхідністю здійснювати оцінювання та моніторинг впродовж усіх етапів навчання;
- ✓ всебічності, який передбачає визначення в учнів результативності корекції навчально-пізнавальної діяльності та власне діяльності, рівня очікуваних результатів навчання (опанування знаннями, вміннями та навичками відповідно до навчальних цілей);
- ✓ диференційованості та індивідуалізації, що зумовлені поліморфністю проявів порушень навчально-пізнавальної діяльності учнів із порушеннями інтелектуального розвитку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку полягає у визначенні психолого-педагогічних, методичних підходів до оцінювання набутих предметних компетентностей, зокрема, мовленнєвої, комунікативної, природознавчої, математичної,

музичної, образотворчої, здоров'язбережувальної, предметно-практичної та соціально-побутової, необхідних для формування особистості школяра з ООП.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП 5-10 класів враховують:

- ✓ нові освітні тенденції в закладах освіти відповідно нового Закону «Про освіту», Концепції «Нова українська школа»;
- ✓ особистісно зорієнтований та компетентнісний підхід у процесі вивчення досягнень учнів;
- ✓ критерії оцінювання як підґрунтя моніторингу динаміки розвитку навчальної діяльності здобувачів освіти;
- ✓ критерії оцінювання для виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень на основі опанування змісту навчальних програм за предметами.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня 5-10 класів здійснюється бально з усіх предметів інваріантної складової: «Українська мова», «Українська література», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Географія», «Історія України», «Інформатика», «Фізика і хімія у побуті», «Основи здоров'я», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Фізична культура», «Трудове навчання».

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірною ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, вміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку за основними рівнями в руслі реформування загальної середньої освіти передбачає:

- ✓ оцінювання у межах навчального матеріалу, визначеного навчальними програмами для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;

- ✓ оцінювання стану засвоєння учнями програмового матеріалу відповідно до пізнавальних можливостей, зумовлених особливостями їх психічного та фізичного розвитку;
- ✓ оцінювання відповідних розвитку учнів якісних характеристик навчальних досягнень, необхідних для формування їхньої життєвої компетентності;
- ✓ оцінювання на позитивному принципі, тобто врахування рівня досягнень учня, а не його невдач.

Об'єктами оцінювання учнів у процесі вивчення основних навчальних предметів є передусім структурні компоненти його навчальної діяльності, а саме: змістовий, операційно-організаційний, емоційно-мотиваційний.

Зміст навчання – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явище тощо, в т. ч. про правила, засоби перетворення об'єкта, про вимоги до результату; про складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т. д.). Змістовий компонент конкретизується відповідно до змісту навчання кожного навчального предмета.

При оцінюванні підлягають аналізу такі *характеристики знань*:

- ✓ повнота (від фрагментарного відтворення навчального матеріалу до відтворення матеріалу у повному обсязі);
- ✓ правильність (від не завжди точного до правильного відтворення навчального матеріалу);
- ✓ усвідомленість (від розуміння в основному, переказу до вміння пояснити, виокремити головне та другорядне);
- ✓ застосування знань: адекватність; самостійність в умовах різної міри новизни (за зразком, аналогічні, відносно нові); надання допомоги.

Практичні навички та вміння (операційно-організаційний компонент) – дії, способи дій (вміння, навички), діяльність:

- ✓ предметні (відповідно до змісту основних навчальних предметів у спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку);
- ✓ розумові (порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати тощо) та загальнонавчальні (аналізувати, планувати, організувати, контролювати процес і результати виконання завдання, діяльності в цілому; вміння користуватися підручником та іншими доступними джерелами інформації).

При оцінці підлягають аналізу такі характеристики:

виконання дій:

- а) правильність;

виконання завдань:

а) розуміння завдання;

б) новизна умов завдання (за зразком, аналогічне, відносно нове);

в) самостійність виконання (контроль, допомога: *практична* – спільне виконання дії з вчителем, показ дії; *вербальна* – повторний інструктаж, аналіз, пояснення завдання, запитання, підказка, вказівка; *загальна* – стимулювання, підтримка, схвалення, активізація уваги);

г) усвідомленість способу виконання завдання (від переказу до пояснення);

д) якість виконаної роботи;

є) цілеспрямованість, поетапність виконання та ін.

Ставлення до навчання (емоційно-мотиваційний компонент). При оцінці підлягають аналізу такі його характеристики:

а) характер і сила (байдуже, недостатньо виразне позитивне, зацікавлене, виразне позитивне),

б) дієвість (від споглядального (пасивного) до дієвого),

в) сталість (від епізодичного до сталого).

В основному ці характеристики змістового, операційно-організаційного та емоційно-мотиваційного компонентів навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку покладено в основу визначення рівнів навчальних досягнень (I - початковий, II – середній, III – достатній) та критеріїв оцінювання навчальних досягнень, відповідних їм диференційних балів-з кожного навчального предмета.

Для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня розроблено диференційовані рівні навчальних досягнень (I – початковий, II – середній, III – достатній), які характеризують особливості життєвої компетентності та обумовлюють їхню соціалізацію.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня

I рівень – початковий.

Учень (учениця) з допомогою вчителя фрагментарно, неточно відтворює окремі елементи, ознаки об'єкта вивчення; з допомогою вчителя виконує окремі дії, елементарні завдання. Ставлення до навчання байдуже. Потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя.

II рівень – середній.

Учень (учениця) в основному здатний відтворити більшу частину навчального матеріалу, але допускає окремі неточності. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, частково чи за допомогою вчителя пояснити. Виконує дії та завдання в аналогічних умовах (під керівництвом

вчителя). Достатньо стале зацікавлене ставлення до навчання. В окремих випадках потребує контролю та допомоги з боку вчителя.

III рівень – достатній.

Учень відтворює матеріал, визначений навчальною програмою. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, пояснити. Застосовує знання, вміння й навички в аналогічних та відносно нових умовах. Здатний самостійно і правильно виконувати дії, аналогічні та відносно нові завдання. Здатний пояснити використаний спосіб виконання завдання та застосувати для розв'язання іншого. Стале, виразно-позитивне ставлення до навчання.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня

I – початковий.

Учень (учениця) за допомогою вчителя фрагментарно впізнає (показує або називає) предмет вивчення. За повної підтримки вчителя намагається виконати елементарні практичні дії, переважно пасивного характеру. Ставлення до навчання байдуже. Потребує значної постійної допомоги, повної підтримки та супроводу з боку вчителя.

II – середній.

Учень (учениця) за допомогою учителя частково розпізнає об'єкт вивчення. Виконує окремі дії предметно-практичного змісту на рівні копіювання способу виконання. Виявляє епізодичний інтерес до навчання, має байдуже або слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності. Потребує схвалення, постійної допомоги, супроводу, контролю та стимулювання.

III – достатній.

Учень (учениця) має уявлення про об'єкт вивчення. З використанням наочності відтворює (не завжди точно) основні змістові елементи навчального матеріалу. Матеріал в основному розуміє, але пояснити, виокремити в ньому суттєве та другорядне не може. За наслідуванням і словесною інструкцією епізодично виконує прості завдання предметно-практичного змісту. Має слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності. Потребує стимуляції та постійної значної допомоги щодо виконання предметно-практичних дій, завдання, організації робочого місця.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку є поточне, тематичне та підсумкове.

Враховуючи особливості навчальної діяльності учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, тематична оцінка здійснюється за результатами

поточного оцінювання. При цьому поточне оцінювання виконує діагностико-коригуючу, стимулюючу функції. Кожному рівню навчальних досягнень відповідає своя шкала диференційованих балів згідно навчально-методичного посібника «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку» (автори О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз та ін.)

5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників Центру визначаються згідно наказу МОНУ від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів середньої освіти».

Згідно вимоги «Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей учнів» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність;
- ✓ педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування у дітей з ООП ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей;
- ✓ педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для учнів з інтелектуальними (складними) потребами;
- ✓ педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, вебсайти, блоги тощо);
- ✓ педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей в учнів з ООП у процесі їх навчання, виховання та розвитку;
- ✓ педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології в освітньому процесі.

Згідно вимоги «Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації;

- ✓ педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.

Згідно вимоги «Налагодження співпраці зі учнями, їх батьками, працівниками закладу освіти» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства;
- ✓ педагогічні працівники співпрацюють з батьками дітей з ООП з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок;
- ✓ в Центрі існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Згідно вимоги «Організація педагогічної діяльності та навчання учнів на засадах академічної доброчесності» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності;
- ✓ педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності учнями.

Оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника також включає в себе атестацію та сертифікацію. Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Вона здійснюється відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників затверджене наказом МОН № 930 від 06.10.2010, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 р. за № 1255/18550 (зі змінами). Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників Центру здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту" та організовується закладом освіти відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

Один із принципів організації атестації - здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього

періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її

	поширюються лише на окремі ділянки роботи	активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях

II. Результативність професійної діяльності вчителя

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору учнів з різним рівнем знань; працює за індивідуальними планами з дітьми з особливими потребами

	особистісного розвитку дітей	підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного	

		мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1.Комунікативні й організатор-ські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності

		не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності

5.Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості.	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою, відповідно до Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190.

6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників Центру.

Вся управлінська діяльність спрямована на забезпечення якості освіти у Центрі і ґрунтується на неухильному дотриманні вимог законодавства.

Управлінський цикл у Центрі передбачає стратегічне та поточне планування освітньої діяльності, організацію освітнього процесу, здійснення моніторингу виконання поставлених завдань та інші дії.

Важливими процедурами, що забезпечують якість управлінських процесів, є планування діяльності ДНРЦ №1, визначення режиму його роботи, прийняття на роботу та звільнення з роботи працівників, забезпечення відкритого доступу до певної інформації, визначеної законодавством, реагування на звернення, випадки булінгу (цькування) тощо.

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників Центру визначаються згідно наказу МОНУ від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів середньої освіти».

Згідно вимоги «Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених завдань», застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ у закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності;
- ✓ у закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку;
- ✓ у закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти;
- ✓ керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Згідно вимоги «Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм», застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію учнів, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру;
- ✓ заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

Згідно вимоги «Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників», застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ керівник Центру формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми;
- ✓ керівництво Центру мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності;
- ✓ керівництво Центру сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

Згідно вимоги «Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ в Центрі створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу;
- ✓ управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу;
- ✓ керівництво Центру створює умови для розвитку громадського самоврядування;
- ✓ керівництво Центру сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади;
- ✓ організація освітнього процесу враховує особливості розвитку дітей з ООП, відповідає їх освітнім потребам
- ✓ в Центрі створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій вихованців.

Згідно вимоги «Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності» застосовуються наступні критерії оцінювання:

- ✓ ДНРЦ №1 впроваджує політику академічної доброчесності
- ✓ керівництво Центру сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти.

Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу реалізується через процедури добору педагогічних кадрів, ініціювання перед Дніпропетровською обласною радою питань щодо розвитку матеріально-технічної, навчально-методичної бази, використання інформаційних ресурсів тощо.

Щодо організації освітнього процесу в Центрі, в наявності:

- ✓ Базовий компонент дошкільної освіти;
- ✓ Державні стандарти початкової та базової середньої освіти;
- ✓ Статут КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ Освітня програма КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ Стратегія розвитку КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ річний план роботи КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр №1» ДОР»;
- ✓ календарні та тематичні планування;
- ✓ методичне та технологічне забезпечення освітнього процесу з дітьми з інтелектуальними (складними) порушеннями розвитку;
- ✓ системи заохочення педагогічних працівників тощо.

Приміщення Центру складаються з п'яти будівель: навчальний корпус, дошкільний корпус, їдальня, спортивна зала, майстерні.

Стан будівель добрий. Приміщення та територія Центру відповідають санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання закладів освіти.

Їдальня розташована в пристосованому відремонтованому приміщенні. Наявне холодне та гаряче постачання, все необхідне технологічне обладнання. Приміщення їдальні розраховано на 140 посадкових місць.

Групові кімнати, навчальні класи та кабінети повністю забезпечені меблями та освітнім обладнанням.

В Центрі наявні кабінети: інформатики, соціально-побутового орієнтування, практичного психолога та психологічного розвантаження.

Майстерні – столярна та народно-ужиткового мистецтва.

Групових кімнат – 7.

Класних кімнат - 16.

В наявності: дошкільні майданчики з альтанками, спортивний майданчик, актові зали дошкільного відділення та актові зали спеціальної школи; зала для занять ритмікою; кімнати ЛФК, кімнати занять з логопедії,

кімнати для корекційних занять, бібліотека, корекційно-реабілітаційний комплекс.

Рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних приміщень та корекційно-реабілітаційного комплексу достатній. Спортивна зала та кімнати ЛФК в достатній кількості забезпечені спортивним інвентарем та спеціальним обладнанням. Учні забезпечені підручниками, програмовою та дитячою художньою літературою.

Щодо інформаційних ресурсів: кількість комп'ютерів – 32, портативних ноутбуків – 34, планшетів – 16; принтерів – 11. Забезпечено доступ до мережі Internet (швидкість -100 Мбіт/с)

8. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління КЗО «ДНРЦ №1» ДОР».

В Центрі забезпечено необмежений доступ до мережі Internet для вихованців та педагогічних працівників.

В закладі здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та управлінською діяльністю.

Інформаційна система управління Центру – це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує ряд основних функцій роботи з документами в електронному вигляді. До основних функцій відносяться реєстрація документів, розробка та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів по різним параметрам, введення, підтримка та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу та управління прав доступу до документів.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Центрі сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовуються різноманітні носії інформації, розмножувальна техніка.

Комп'ютерні технології використовуються у всіх ланках роботи ДНРЦ№1.

Діловодство ведеться українською мовою із застосуванням технології електронної підготовки, друку та збереження документів. Працює електронна пошта. Форми статистичної звітності підготовлені програмними засобами.

Публічність інформації забезпечується згідно статті №30 Закону України «Про освіту». Основні моменти життя, освітнього та організаційного

процесу закладу відображено на сайті (<https://www.1centr.dp.ua>) та на сторінці Навчально-реабілітаційний Заклад на Facebook.

Вчителі-дефектологи, вихователі та вчителі-логопеди застосовують інформаційні технології на заняттях, уроках, самопідготовках, під час дозвілля та для дистанційного навчання.

Проводиться робота з підтримки матеріальної бази та цифрового навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у відповідності до нормативів, вимог та державних стандартів.

КЗО «ДНРЦ №1» ДОР» зареєстровано в системі «КУРС: Школа», «Курс: Дошкілля», на платформі «Нові знання».

9. Корекційне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування.

Корекційно-розвивальне середовище це - сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей з особливими освітніми потребами. Проектування корекційно-розвивального середовища передбачає впровадження системи інноваційних педагогічних засобів.

Розвивальне середовище класної та групової кімнат повинно бути сталим. Необхідно періодично змінювати його матеріальне наповнення, враховуючи корекційні завдання та потреби дітей певної категорії. Принцип активності передбачає, що в корекційно-розвивальному середовищі діти мають змогу діяти за власним вибором, змінюючи ситуацію, обстежувати простір або перетворювати його. Активність дітей визначає ставлення до створеного середовища. Доцільно створене корекційно-розвивальне середовище забезпечує можливість почуватися комфортно в усіх осередках навчального приміщення. Таке середовище повинне забезпечити кожному вихованцю його «особистий простір».

Принцип емоційного навантаження при проектуванні корекційно-розвивального середовища в умовах навчально-реабілітаційного центру має враховувати оформлення приміщень (пастельна гама кольорів, якісна фурнітура); належне освітлення та режим провітрювання; раціональне розміщення меблів; естетичне озеленення приміщення.

Соціальний структурний компонент корекційно-розвивального середовища передбачає характер взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.

Неодмінною умовою формування корекційно-розвивального середовища у закладах освіти є опора на особистісно зорієнтовану модель взаємодії між учасниками освітнього розвивального середовища.

Системна взаємодія та взаємне доповнення складових корекційно-розвивального середовища забезпечать цілісність та вагомі результати щодо компетентнісного розвитку дітей з ООП.

У процесі проектування корекційно-розвивального середовища враховуються суб'єкт-суб'єктивний простір, компетентність фахівців корекційної освіти, цілісність корекційного процесу, педагогічне прогнозування, закономірності розвитку дітей певної нозології, ступінь порушення психічного процесу, матеріальна база і методичне забезпечення Центру.

Корекційне освітнє середовище має забезпечувати дієву взаємодію всіх учасників освітнього процесу – вихователів, логопедів, дефектологів, учителів-дефектологів, практичних психологів, соціального педагога та батьків. Особливо важливо мотивувати участь батьків в освітньому процесі, формувати їх активну позицію, як суб'єктів корекційно-освітньої роботи.

В Україні термін «універсальний дизайн» вживається відповідно до статті 2 Конвенції ООН із прав осіб з інвалідністю, яка ратифікована Верховною Радою України.

Найважливіший вплив на розвиток безбар'єрного дизайну спричинили зміни у трактуванні проблем інвалідності не як причин певних фізичних чи психічних порушень людини, а як акцентування на соціальному потенціалі її можливостей, на заваді реалізації яких стають певні перешкоди. Ці зміни спричинили появу нових підходів до філософії дизайну. Вона з часом набула міжнародного визнання і закріпилася як концепція «універсального дизайну».

У Законі України «Про освіту» є таке визначення: «універсальний дизайн у сфері освіти – дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їхню максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну» (Концепція НУШ розроблялася за принципами універсального дизайну).

Застосовування універсального дизайну згідно концепції НУШ:

- ✓ сприяє формуванню філософії НУШ, яка побудована на принципах УДО з урахуванням потреб усіх і кожного;
- ✓ забезпечує реалізацію права кожної людини на освіту;
- ✓ є економічно вигідним для системи освіти;
- ✓ змінює стереотипи й підходи до навчання та викладання; змінює навчальний процес, а не здобувача освіти;

- ✓ покращує безпеку й комфорт для всіх: здобувачів освіти, батьків, педагогів, фахівців;
- ✓ усуває бар'єри в системі освіти й системі підтримки;
- ✓ забезпечує підтримку під час навчання дітей з ООП;
- ✓ враховує людське різноманіття, сприяє розвитку сильних сторін і талантів кожної дитини;
- ✓ зменшує професійне вигорання педагогічних працівників.

Розумне пристосування Відповідно до Закону України «Про освіту», – це запровадження, «якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій із метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами».

Приклади розумного пристосування в Центрі:

- ✓ зміна місця класу (з другого поверху на перший);
- ✓ забезпечення різних форм комунікації в класі;
- ✓ використання матеріалів у альтернативних форматах;
- ✓ застосування допоміжних технологій у навчанні;
- ✓ надання учням додаткового часу під час контрольних робіт;
- ✓ використання альтернативних способів оцінювання тощо.